

KÚRIA

Bfv.I.250/2018/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év június hó 5. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A súlyos testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Berettyóújfalui Járásbíróság 9.B.34/2016/59. számú ítéletét és a Debreceni Törvényszék 2.Bf.385/2017/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Berettyóújfalui Járásbíróság a 2017. május 29-én meghozott 9.B.34/2016/59. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és 3 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntettében [Btk. 208. § (1) bekezdés], ezért halmazati büntetésül három év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és három év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte, megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap feltételes szabadságra bocsátható, továbbá elrendelte a Berettyóújfalui Járásbíróság 1.B.408/2009/11. számú ítéletével kiszabott nyolc hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását, míg a

bíróság a terheltet testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

A másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2017. október 6-án jogerőre emelkedett 2.Bf.385/2017/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a Berettyóújfalui Járásbíróság 1.B.408/2009/11. számú ítéletével kiszabott nyolc hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtására vonatkozó rendelkezést mellőzte, egyebekben a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjaiban meghatározott okból felülvizsgálati indítványt, melyben kifejtette, hogy a terhelt bűnösségének az egy rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette miatti megállapítására a büntető anyagi jog szabályai miatt került sor, továbbá a bíróságok e bűncselekményt érintően a törvényes vád hiányában jártak el, illetőleg az indokolási kötelezettségüket is megsértették.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének amiatt nem tett eleget, mert nem lehet megállapítani, hogy pontosan mely cselekményben mentette fel a terheltet, a tényállásban összekeveredik a felmentéshez kapcsolódó tényállás azokkal, amelyekben bűnösnek mondta ki a terheltet, továbbá amelyek részbe nem lettek a vád tárgyává téve, részben a vád tárgyát képezhatték ugyan, azonban a bíróság abban nem mondta ki bűnösnek a terheltet. A törvényes vád hiányát látja megállapíthatónak továbbá amiatt is, mert az ítéleti tényállás szerint a terhelt mindhárom gyermeke sérelmére elkövette a kiskorú veszélyeztetésének büntettét azzal a magatartással, hogy a feleségét 2014. szeptember 29. napján kiskorú1. és kiskorú2. szeme láttára bántalmazta, a sértett pedig testvérének, kiskorú3-nak elmesélte a történeteket, így ő is tudomást szerzett bántalmazásról. Utóbbi magatartással azonban a terheltet nem vádolták meg, hiszen a vádirat kiskorú3. sérelmére azzal valószínűsítette meg a bűncselekményt, hogy a vádbeli cselekményeket megelőzően is gyakran került sor a terhelt részéről felesége bántalmazására, amelynek során három kiskorú gyermeke jelenlétében ütlegette a sértettet, akik az apa terhére róható családon belüli erőszak következtében súlyos fokban veszélyeztetettnek minősülnek.

A kiskorú veszélyeztetésének büntette harmadik személy közvetítésével nem követhető el, az elkövető tudatának ugyanis át kellett fognia, hogy nem csupán a jelenlévő két kiskorú gyermeket, hanem a jelen nem lévőket is veszélyezteti.

Ezért elsődlegesen a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodsorban a támadott határozatok megváltoztatását és

a törvénynek megfelelő határozat hozatalát, a terhelt egy rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alóli felmentését és a kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

Az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozás a tényállás hiányosságára, illetőleg iratellenességére visszavezethető okokból valójában az irányadó tényállás megalapozottságának a felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti.

Az ügyész által előterjesztett végindítvány - a két, 2014. szeptember hónapban a terhelt által a sértett sérelmére elkövetett testi sértés büntettől túlmenően - azt is tartalmazza, hogy a vádbeli cselekményeket megelőzően is gyakran került sor a terhelt részéről felesége bántalmazására, amelynek során három kiskorú gyermeke jelenlétében ütlegelte a sértettet, akik az apa terhére róható családon belüli erőszak következtében súlyos fokban veszélyeztetettnek minősülnek.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a Debreceni Törvényszék által is irányadónak tekintett tényállás ugyanezen tények alapul vételével, de részletesebben rögzíti a 2014. szeptember 29. napját megelőzően a terhelt által részben a felesége, részben kiskorú4. sérelmére megvalósított cselekményeket, valamint azt a megállapítást, hogy ezen alkalmakkor előfordult, hogy a terhelt felesége a gyermekeivel rokonokhoz, így édesanyjához költözött.

A végindítványban meghatározott veszélyeztető eredményhez képest pedig a tényállás azt is tartalmazza, hogy a terhelt, aki a három kiskorú gyermeke nevelésére, felügyeletére, gondozására köteles személy, e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegte, amikor 2014. szeptember 29-én kiskorú2. és kiskorú4. sértettek szeme láttára bántalmazta édesanyjukat, amelyről kiskorú3. sértett is tudomást szerzett, így a terhelt által tanúsított családon belüli erőszakkal okozati összefüggésben a három gyermek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése súlyos fokban veszélyeztetett és mindhárom vonatkozásában értelmi és pszichés fejlődésüket érintően negatív irányú változás, kimutatható fejlődési rendellenességek következtek be.

A vádelv sérelme nem valósul meg, ha a bíróság a vádiratban megnevezett terheltnek a terhére rótt cselekmény elkövetési magatartását rögzíti és a tettazonosság keretei között a sértett személyét a vádiratban foglaltaktól eltérően állapítja meg. Akkor sem valósul meg a vádhoz kötöttség sérelme, ha a bíróság

ténymegállapítása szerint a vádiratban leírt és elbírált cselekménynek nem egy, hanem több sértettje van (EBH 2015.B.13.).

A vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon és a bíróság az eljárást lefolytathassa.

A vád tárgyává tett történeti események leírásának nem a különös részi törvényi tényállás jogi fogalmait kell felsorolnia, hanem konkrétan azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak az indítványozott vagy akár eltérő, ám mindenképpen büntető törvénybe ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására. Ez a feltétel teljesül, ha a vádirati tényállás a bűncselekmény tárgyi oldali ismérveit olyan részletességgel tartalmazza, amelyből az alanyi oldal szükséges elemére alapos következtetést lehet vonni (EBH 2015.B.10.). A végindítványban fenntartott vádirati, valamint az ítéleti tényállás alapját képező lényeges azonosságára tekintettel, összhangban az idézett iránymutató eseti döntésekkel nem valósult meg a Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontjában meghatározott törvényes vád hiánya, mint abszolút eljárási jogszabálysértés.

Az irányadó tényállás ugyanakkor egyértelműen tartalmazza a kiskorú gyermekei előtt, illetőleg annak tudtával a terhelt részéről az anyát ért bántalmazásokat, valamint e cselekményekkel okozati összefüggésben kiskorú gyermekei értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének súlyos fokú veszélyeztetettségét, továbbá mindhárom gyermeke vonatkozásában az értelmi és pszichés fejlődésüket érintően kialakult negatív irányú változást, a kimutatható fejlődési rendellenességek bekövetkezését.

A Btk. 208. § (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetése büntettnének törvényi tényállása szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntetettét valósítja meg az a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy - ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él -, aki e feladatából eredő köteleességét súlyosan megszegi és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

Az irányadó tényállás alapján a terhelt a törvényi tényállás tárgyi oldalának valamennyi elemét maradéktalanul megvalósította.

A terhelt bűnössége pedig a tényállás szerinti veszélyeztető eredményre eshetőleges szándék formájában feltétlenül kiterjedt. A tényállásból megállapíthatóan ugyanis kiskorú gyermekei egy háztartásban éltek, az édesanyjuk sérelmére elkövetett cselekmények

megviselték, a szüleik közötti konfliktusokra hevesen reagáltak és a lakhelyükről történő időnkénti elköltöзések is a bennük kialakuló bizonytalanság érzetét fokozták. Ezért a terhelt magatartása idézte elő a törvényi tényállás megvalósulásához meg sem kívánt eredmény, a veszélyeztetésen túlmenően kialakult fejlődési rendellenességek bekövetkezését.

Ekként a terhelt védője által a büntető anyagi jogszabályainak megsértésével történt bűnösség megállapítására hivatkozása alaptalan.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn (BF.277/2018/1-I.).

A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványában előadottakat változatlanul fenntartotta.

.-.-.

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés - védő által felhívott - c) pontja szerint felülvizsgálati ok és egyben a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés az indokolási kötelezettség megsértése.

A törvényhely szerint azonban az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény- vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését.

A védő által hivatkozottakkal szemben azonban az elsőfokú bíróság eleget tett a bizonyítékok értékelése, mérlegelése, a tényállás és a terhelt bűnösségének megállapítása kapcsán indokolási kötelezettségének, ahogy kellő mértékben számot adtak a bíróságok a

cselekmények jogi minősítése és a büntetés kiszabása kapcsán is döntésükről.

A védő a felülvizsgálati indítványában az indokolási kötelezettség megsértése kapcsán azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletéből nem lehet megállapítani, hogy pontosan mely cselekményben mentette fel a terheltet. Ez a hivatkozás is alaptalan, ugyanis az ítélet 3. oldal utolsó bekezdése azt tartalmazza, hogy a terhelt felesége 2014. szeptember hó 29. napját megelőzően 4-5 nappal - pontosan meg nem határozható személy által és módon - a bal szem alatti terület zúzódását, a jobb felkar terület zúzódását szenvedte el, mely bántalmazás során, kis-közepes erejű, tompa erőbehatásra jött létre. Következésképpen a bíróság ezért mentette fel a terheltet testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt emelt vád alól.

A Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezési - egyben a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel felülvizsgálati - ok, ha a bíróság törvényes vád hiányában jár el.

A Be. 2. § (2) bekezdése szerint a vád akkor törvényes, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett beadványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

A törvényes vád hiányát akkor lehet megállapítani, ha a vád tartalma oly mértékben hiányos, hogy anyagi jogi értékeléshez nem nyújt alapot, így módon annak vizsgálatába a bíróság nem bocsátkozhat (EBH 2013.B.10.).

A Berettyóújfalui Járási Ügyészség B.1217/2014/15-I. számú vádirata megfelelt a törvényes feltételeknek.

A vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon, s a bíróság az eljárást lefolytathassa. A vád tárgyává tett történeti események leírásának nem a különös részi törvényi tényállás jogi fogalmait kell felsorolnia, hanem konkrétan azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak az indítványozott (vagy akár eltérő), ám mindenképpen büntető törvénybe ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására. Ez a feltétel teljesül, ha a vádirati tényállás a bűncselekmény tárgyi oldali ismérveit olyan részletességgel tartalmazza, amelyből az alanyi oldal szükséges elemére alapos következtetést lehet vonni (EBH 2015.B.10.).

Nem értékelhető a törvényes vád hiányaként és a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi

tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tettazonosság keretei között a vádiratban le nem írt tény is megállapít, és a cselekményt ennek figyelembevételével értékeli. A vádelv nem jelent minden részletre kiterjedő szükségszerű azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított történeti tények között, annál is inkább, miután a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez, s az eltérő minősítés eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben (EBH 2011.2385.).

A vádelv sérelme nem valósul meg, ha a bíróság a vádiratban megnevezett terheltnek a vádiratban terhére rótt cselekmény elkövetési magatartását rögzíti, és a tettazonosság keretei között a sértett személyét - a vádiratban foglaltaktól - eltérően állapítja meg (EBH 2015.B.13.).

Ebből következően a felülvizsgálati indítványnak a törvényes vád hiányát sérelmező része nem megalapozott.

A tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálándó. Ezért a történeti tényállás bevezető részében írtak valamennyi tényállási pont vonatkozásában figyelembe jönnek, és részei az indokolásban írt, de tartalmilag tényeket rögzítő részek is (BH 2015.216.). Ennek megfelelően a Kúria a tényállás részének tekintette az elsőfokú bíróság ítélete 12. oldal 6. bekezdésében írtakat is, melyben a járásbíróság azt rögzítette, hogy az a tény, hogy kiskorú 2., kiskorú4. sértettek személyesen átélték édesapjuk erőszakoskodását, melyről tudott kiskorú3. sértett is, mindhárman átélték a bántalmazások miatti költözések, más iskolába járás kényszerét, összességében eredményezte a kiskorú sértettek erkölcsi, értelmi fejlődésének a veszélyeztetését.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában helytállóan fejtette ki, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt a kiskorú veszélyeztetése törvényi tényállás tárgyi oldalának valamennyi elemét maradéktalanul megvalósította.

Következésképpen a jogerős határozat törvényesen minősítette a terhelt cselekményét 3 rendbeli kiskorú veszélyeztetése büntettének [Btk. 208. § (1) bekezdés], és az ezt támadó felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az

indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is
mellőzheti.

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó
bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő